

Gramatyka

1 Proszę napisać podane w nawiasach czasowniki w czasie przeszłym:

Urodziłem się.. (urodzić się) w 1978 roku w Krakowie.
 (my – mieszkać) z rodzicami w Nowej Hucie, bo mój ojciec, który (pochodzić) z Raclawic, (dostać) w latach 70. pracę w kombinacie. Moja mama (przyjechać) do Krakowa z Nowego Targu. W 1968 roku też (zacząć) pracować jako urzędniczka w Hucie imienia Lenina. Tam (poznać) mojego ojca. (pobrać) się dwa lata później. Mam dwie starsze siostry bliźniaczki. Ja (chodzić) do szkoły sportowej, moje siostry (skończyć) liceum ogólnokształcące, a potem razem (zdawać) na studia – na politechnikę. Nie (dostać) się tam i w rezultacie (pójść) na matematykę na krakowskiej Akademii Pedagogicznej. Jeszcze na studiach obie (wyjść) za mąż. Potem jedna z nich (zostać) nauczycielką w szkole podstawowej, a druga (urodzić) dziecko i nie pracuje.
 Kiedy (chodzić) do szkoły sportowej, miałem dużo zajęć. Codziennie (trenować): rano (biegać), a wieczorem (ćwiczyć) na siłowni. Razem z klasą (wyjeżdżać) na obozy kondycyjne w góry, a czasem za granicę. Po szkole (dostać się) na AWF (Akademię Wychowania Fizycznego), jednak nie (skończyć) studiów. Nie (mieć) zamiaru być ani nauczycielem, ani trenerem; (chcieć) zarabiać pieniądze. Zacząłem pracować jako ochroniarz w nocnych klubach, a dwa lata temu, razem z kolegami (założyć) Agencję Ochrony.

2 Proszę opowiedzieć historie Edyty i Wojtka według wzoru:

a) Jest to historia Edyty:

Kiedy Edyta zaczynała studia, nie miała pieniędzy. Postanowiła zacząć pracować.....

Opis sytuacji

Fakty

- Zaczynać studia.
- Nie mieć pieniędzy. —> Postanowić zacząć pracować.
- Pytać kolegów.
- Codziennie kupować gazety. —> Pewnego dnia kupić „Moją Pracę”.
Zobaczyć ciekawą ofertę.
Zadzwońić.
Dostać pracę.

b) Jest to historia Wojtka:

Kiedyś Wojtek miał piękne mieszkanie na peryferiach, ale nie spotykał się często z kolegami, bo mieszkał za daleko.....

Opis sytuacji

Fakty

- Mieć piękne mieszkanie.
- Nie spotykać się często z kolegami.
- Mieszkać za daleko. —> Postanowić przeprowadzić się do centrum.
Kupić piękne mieszkanie na Franciszkańskiej.
Zacząć żyć inaczej.
Poznać przyszłą żonę na imprezie w swoim domu.
- Zapraszać wielu przyjaciół. <—

Wyrażenia czasowe używane z aspektem niedokonanym

zawsze / zwykle / nigdy
często / rzadko
długo
raz: dziennie, na tydzień, na miesiąc na rok
codziennie
co: godzinę, dzień, tydzień, miesiąc, rok, dwa lata,..
kiedy..
kiedyś, dawniej
od... do..
między... a..
jeszcze
w czasie, podczas

Wyrażenia czasowe używane z aspektem dokonanym

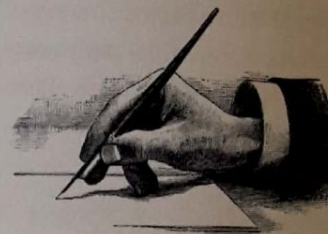
nagle, w pewnej chwili, w pewnym momencie
raz
wreszcie, w końcu
pewnego: razu, dnia
nigdy
kiedy
kiedyś

lekcja

3

3 Proszę wybrać właściwe wyrażenie czasowe:

0. Codziennie / tego dnia spotykał się z kolegami.
1. Raz dziennie / w końcu napisał list.
2. Co tydzień / w tym tygodniu zapraszał wielu przyjaciół.
3. Co miesiąc / nagle wyjeżdżał.
4. Często / w pewnym momencie wyszedł z domu.
5. Długo / nagle spał.
6. Od poniedziałku do piątku / w końcu czekał na jej telefon.
7. Zwykle / pewnego razu zdecydował się wrócić.

4 Proszę uzupełnić historie podanymi w nawiasach czasownikami w czasie przeszłym.

a)

Urodziłam się. (urodzić się) w 1972 roku, w małym miasteczku koło Kielc. Moi rodzice pracowali przez cały dzień, a mnie (wychowywać) babcia. To były piękne czasy: (chodzić) z babcią na spacer do lasu, babcia (opowiadać) mi bajki, a ja (słuchać) tych historii z dużym zainteresowaniem. Babcia (przyjeżdżać) do nas zawsze jesienią, mieszkała z nami całą zimę, a (wyjeżdżać) dopiero po Wielkanocy, w kwietniu. Kiedy miałam 7 lat, (zacząć) chodzić do szkoły i babcia już u nas nie (bywać). Kiedy miałam 18 lat (wyjechać) na studia do Krakowa. Rok później (umrzeć) moja babcia. To był koniec pewnej epoki w moim życiu.

b)

To był okropny ranek. Obudziłem się (obudzić się) dopiero o 8.00, a o 9.00 (mieć) zaplanowane ważne spotkanie. (wziąć) taksówkę, ale był straszny korek i (jechać) do pracy prawie pół godziny. Oczywiście (spóźnić się). (wejść) do biura zdenerwowany, ludzie z którymi (mieć) się spotkać już czekali, a ja nie (móc) znaleźć ważnych dokumentów. (przeprosić) moich gości i (opowiedzieć) im jakąś fantastyczną historię o tramwaju, który zablokował ulicę. Uff... Chyba (uwierzyć), że mówię prawdę. Potem atmosfera na spotkaniu (być) już sympatyczna i goście (wyjść) z mojego biura zadowoleni.

5 Proszę wstawić czasownik w odpowiedniej formie:

1. jechać / pojechać
 - a) ...*Jechałem*... do pracy prawie godzinę.
 - b) Wczoraj z moim synem na basen.
2. przeprowadzać się / przeprowadzić się
 - a) W czasie studiów (ja) 7 razy.
 - b) W lipcu do nowego mieszkania.
3. otwierać / otworzyć
 - a) Pan Tadeusz swój sklep codziennie o 7.00.
 - b) Czekalam 15 minut, bo pan Tadeusz się spóźnił. Wreszcie, o 7.15 swój sklep.
4. przychodzić / przyjść
 - a) Czy Adaś już
 - b) Mój uczeń do mnie na lekcje dwa razy w tygodniu.
5. przyjeżdżać / przyjechać
 - a) Czy pociąg z Wiednia już
 - b) Wiem, że w tamtym roku pociąg z Wiednia dwa razy dziennie.
6. rozumieć / zrozumieć
 - a) Długo nie, dlaczego Magda ani nie pisze, ani nie dzwoni.
 - b) W końcu, że Magda nie chce mieć ze mną żadnego kontaktu.

6 Proszę wysłuchać nagrania i zaznaczyć, czy słyszemy czasowniki w aspekcie dokonanym czy niedokonanym:

	aspekt dokonany	aspekt niedokonany
a	☒	☐
b	☐	☐
c	☐	☐
d	☐	☐
e	☐	☐
f	☐	☐

7 Proszę napisać słowami następujące daty lub nazwy miesięcy:

- a) Urodził się...
 - 02.03.1986, *drugiego marca, tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego*
 - 09.09.1967
 - 03.04.1993
 - 23.07.1894
 - 22.11.1783
- b) Studiowała od... do...
 - tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego szóstego* 1986 – 1999 *tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego dziewiątego*
 - 1987 – 1993
 - 1988 – 1994
 - 1978 – 1981
 - 2001 – 2005
- c) Spotkali się w...
 - VII *lipcu* III VI
 - IV XII

 8 Proszę przeczytać tekst 18 + 15, a następnie uzupełnić poniższą tabelę:

lekcja

3

18 + 15

Jak spełniły się marzenia pierwszych maturzystów III Rzeczypospolitej?

Rocznik 1971 – pokolenie, które wchodziło w dorosłość, gdy zaczynała się nowa Polska. Swój egzamin dojrzałości, jako pierwsi, zdawali już w III RP. Dostali nowe szanse i nowe wyzwania. Jak dziś wspominają rok 1989 – rok swoich 18 urodzin, Okrągłego Stołu i wyborów kontraktowych? Jakie mieli marzenia i nadzieje? Czy się spełniły dzisiejszym 33-latkom?

Rok pogo

Dla Agaty Pietrzyk-Stelmach 1989 rok to był ostatni moment, żeby się wyszaleć. Koncerty w katowickim Spodku, pogo pod sceną, mnóstwo wina. Nosiła wtedy spódnicę nabijaną ćwiekami, a włosy stawiała na cukier z jajkiem. Generalnie przypominała nieco Roberta Smitha, wokalistę The Cure. Był to więc czas kontestacji, ale jednocześnie pierwszych kompromisów. Jej liceum w Sosnowcu było konserwatywne i za fryzurę można było wylecieć ze szkoły.

– Wiedziałam, że jak przegnę i mnie wyrzucą, to wyląduję na poczcie – wspomina. – Byłoby żal, bo przecież właśnie otwierał się świat. Pamiętam to poczucie, że wszystko jest możliwe, że czego się człowiek nie dotknie, to się stanie. Fantastyczne osiemnastoletnie poczucie wszystkomożenia.

I rzeczywiście wszystko się działo. Bez trudu zdana matura, pierwszy wyjazd na Zachód, na truskawki do Holandii, nurkowanie na Sardinii za zarobione pieniądze, indeks Akademii Medycznej we Wrocławiu.

– Wybrałam Wrocław, bo fascynowała mnie Pomarańczowa Alternatywa. Chciałam w tym uczestniczyć. A tu okazało się, że Pomarańczowa Alternatywa jest, przynajmniej chwilowo, niepotrzebna – opowiada.

Uczyła się lekko i bez obciążeń, sześć lat studiów to była sama przyjemność. Miała sukcesy: stypendium w Belgii, stypendium ministra zdrowia. Nadal wszystko wydawało się możliwe. Dlatego

zdziało ją, gdy podczas uroczystości wręczenia nagrody usłyszała w kulisach komentarz jednego z profesorów: biedna dziewczyna, nie wie jeszcze, że to nic nie znaczy. Chciała robić doktorat, ale w Warszawie, bo tam się zakochała. Konkurs na studia doktoranckie oczywiście wygrała, ale w przeddzień podjęcia pracy w wybranym instytucie okazało się, że miejsce zajął czyjś krewny, który w konkursie nawet nie brał udziału. W tym samym czasie skończyła się warszawska miłość. Zawalił się świat. Trzeba było zaczynać od nowa.

Znalazła pracę przy badaniach sponsorowanych przez międzynarodowe koncerny farmaceutyczne. Dziś ma silną pozycję w branży. Jest kierownikiem do spraw badań w dużej amerykańskiej firmie. Dziecko urodziła niemal w biegu, w piątek kończyła ważne badania, a w niedzielę był poród. Synek ma 3,5 roku.

– Gdybym spojrzała na siebie dziś oczami tamtej 18-latkii, to bym w to wszystko nie uwierzyła – mówi. – Wychowałam się na 46 metrach, a dziś mam mieszkanie w Konstancinie i działkę budowlaną pod Warszawą. Co roku nurkuję w Egipcie albo Kenii. Nie uwierzyłabym też, że nie jestem lekarzem. Ciągle uważam, że to najbardziej fascynujący zawód świata i mi go żal.

„Polityka” 2004, nr 23

Życie szkolne i zawodowe

Życie prywatne

1989

.....

– *chodziła na koncerty, interesowała się muzyką, The Cure*

1990 – 1995

– *studiowała na Akademii Medycznej w. Wrocławiu*
 – *dostała stypendium w. Belgii*

po roku 1995

.....

.....

9

Proszę przeczytać tekst z ćwiczenia 2a z podręcznika, a następnie wysłuchać nagrania. Oba teksty różni 5 szczegółów. Proszę je odnaleźć.